

L'àrea de Patrimoni del Consell Insular de Formentera, juntament amb l'àrea d'Urbanisme, ha dut a terme la restauració del viacrucis de la Parròquia del Pilar de la Mola, que s'ha realitzat per part dels serveis tècnics de la institució insular, amb la supervisió dels tècnics de Patrimoni i Urbanisme.

El viacrucis o Camí de ses Creus del Pilar de la Mola constitueix una mostra d'arquitectura religiosa, que es troba inclosa dins el Catàleg del Patrimoni Cultural de Formentera amb grau de protecció A.

S'ubica al llarg de vies públiques i les estacions constitueixen les traces dels antics camins que comunicaven els diferents indrets del pla de la Mola amb la seua església parroquial. És per això que aquests espais viaris formen part del bé d'interès cultural, en la tipologia de conjunt històric del Pilar de la Mola. Les estacions del viacrucis, per tant, queden situades en els límits d'aquests espais de màxima protecció.

Hi havia un total de 12 estacions, de les quals se n'han restaurat sis que encara conservaven restes i les altres 6 s'han reposat amb un nou disseny de senyalització, tenint en compte la volumetria i l'acabat original de les restes existents.

El viacrucis és, per definició, un recorregut on es commemoren els episodis més destacats de la crucifixió de Jesucrist. En l'itinerari es recorden catorze moments clau de tot el procés,

simbolitzats mitjançant algun tipus d'indicació física. En les esglésies rurals pitiüses, aquest recorregut extern al voltant del temple, sol estar senyalitzat mitjançant merlets o altres petites construccions de fàbrica.

En el cas concret de l'església del Pilar de la Mola, la primera estació es feia dins la mateixa església, mentre que la catorzena es commemorava davant les tres creus del Calvari inserides en baix relleu a la façana del porxet del mateix temple. Les dotze restants originalment comptaven amb un tipus de senyalització distint: un merlet de forma prismàtica culminat piramidalment i coronat amb una creu de fusta. La construcció era d'aparell comú i fixada amb morter de calç i arena, material que també servia per al revestiment. L'acabat, per les restes conservades, es dedueix que era amb emblanquinat de calç.

Ubicació

El recorregut del viacrucis partia de la plaça de l'església i seguia pel carreró de la part de gregal que constitueix l'arribada a l'església del camí des Monestir. Just a la barrera que dona accés a la plaça s'ubicava la segona estació, de la qual no en queda rastre.

Seguidament es continuava a l'esquerra, prenent el camí que uneix el des Monestir amb el de sa Cala: en aquest tram es conserven les restes de cinc estacions, en diferents estats de conservació: la V és la millor conservada, mentre que la VII es troba pràcticament desintegrada.

En el punt on aquest camí conflueix amb el de sa Cala existia una altra estació, la VIII, avui desapareguda. La següent (IX) es trobava seguint aquesta via, just abans de travessar la carretera principal o avinguda de la Mola, mentre que la X s'ubicava al carrer de sa Talaiassa, abans de confluir amb el d'Àngela Ferrer. D'aquestes dues estacions tampoc en queda rastre, a l'igual que de l'estació XI, ja dins aquest carrer.

L'últim element conservat és l'estació XII, situada al carrer d'Àngela Ferrer. De l'estació XIII, també al mateix carrer, pròxima a l'aresta sud del cementeri, tampoc en queda cap vestigi.

En la totalitat de les sis estacions conservades s'aprecia que les parets de pedra seca dels voltants s'adossen al referit dels merlets. D'això es dedueix que les estacions són anteriors a la xarxa de parets actualment existents.

El Divendres Sant, el capellà de l'església del Pilar de la Mola beneirà el viacrucis, aprofitant la restauració i reposició de les 12 estacions.